

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОУНАРКОМА
І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

36 (7362) Пятніца, 23 лютага 1945 г. Цана 20 кап.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

23 лютага 1945 г.

№ 5

г. Масква

Таварышы чырвоармейцы і чырвоафлотцы, сержанты, афіцэры і генералы! Сёння мы святкуем 27-ю гадавіну існавання Чырвонай Арміі.

Створаная вялікім Леніным для абароны нашай Радзімы ад нападу чужаземных захопнікаў і выпэставаная большэвіцкай партыяй, Чырвоная Армія прайшла шлях свайго развіцця. Яна з часцю апраўдала сваё гістарычнае прызначэнне і па праву з'яўляецца любімым дзецішчам савецкага народа. У годы грамадзянскай вайны Чырвоная Армія адстаяла ад шматлікіх ворагаў маладую совешкую дзяржаву. У вялікіх бітвах Айчынай вайны супроць нямецкага нашэсця Чырвоная Армія выратавала народы Савецкага Саюза ад нямецка-фашысцкага рабства, адстаяла свабоду і незалежнасць нашай Радзімы і дапамагла народам Еўропы скінуць нямецкае іго.

Дваццаць сёмую гадавіну Чырвонай Арміі мы сустракаем цяпер у абстаноўцы новых гістарычных перамог над ворагамі. Чырвоная Армія не толькі вызваліла родную зямлю ад гітлераўскай нечыстай, але і адкінула ворага на многія сотні кілометраў за тры рубіжы, з якіх немцы па-разбойніцку напалі на нашу краіну, перанесла вайну на тэрыторыю Германіі і цяпер разам з арміямі нашых саюзнікаў перамагла даўрашча справу разгрому нямецка-фашысцкай арміі.

У студзені гэтага года Чырвоная Армія абрушыла на ворага небывалы па сіле ўдар на ўсім фронце ад Балтыкі да Карпат. Яна ўзламала на працяжэнні 1.200 кілометраў магутную абарону немцаў, якую яны стваралі на працягу раду год. У ходзе наступлення Чырвоная Армія хуткімі і умелымі дзеяннямі адкінула ворага далёка на захад. Савецкія войскі з упорнымі баямі прасунуліся ад граніц Усходняй Прусіі да ніжняга цячэння Віслы—на 270 кілометраў, з плацдарма на Вісла пераўдзельны ад Варшавы да ніжняга цячэння ракі Одэр—на 570 кілометраў, з Сандамірскага плацдарма ў глыб нямецкай Сілезіі—на 400 кілометраў.

Поспехі нашага зімовага наступлення прывялі перш за ўсё да таго, што яны сарвалі зімовае наступленне немцаў на захадзе, якое мела сваёй мэтай захап Бельгіі і Эўзааса, і далі магчымасць арміям нашых саюзнікаў у сваю чаргу перайсці ў наступленне супроць немцаў і тым самым свае наступальныя аперацыі на Захадзе з наступальнымі аперацыямі Чырвонай Арміі на Усходзе.

За сорок дзён наступлення ў студзені—лютым 1945 года нашы войскі выгналі немцаў з 300 гарадоў, захапілі да сотні ваенных заводаў, якія выпускаюць танкі, самалёты, узбраенне і боепрыпасы, занялі звыш 2.400 чыгуначных станцый, авалодалі сеткай чыгунак працяжэннем больш 15.000 кілометраў. За гэты кароткі тэрмін Германія страціла звыш 800 тысяч салдат і афіцэраў палоннымі і не менш 800 тысяч забітымі. За той-жа перыяд Чырвоная Армія знішчыла і захапіла каля 3.000 нямецкіх самалётаў, больш 4.500 танкаў і самаходных гармат і не менш 12.000 гармат.

Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Савецкага Саюза І. СТАЛІН

У К А З

Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР

аб ўзнагароджанні граматамі Вярхоўнага Савета БССР байцоў, сержантаў і афіцэраў Упраўлення ваенна-аднаўленчых работ сувязі № 4

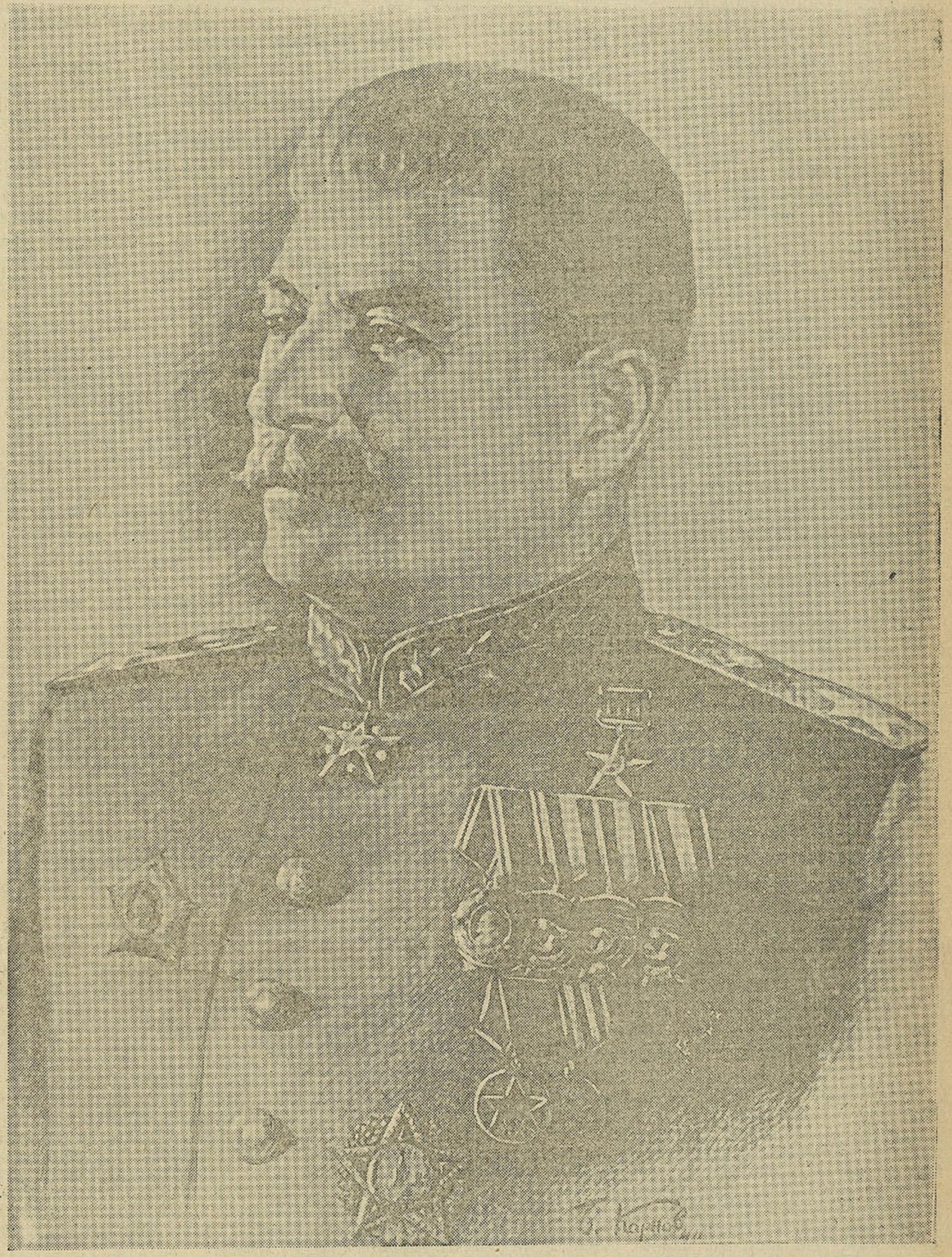
1. Александровіча Анатолія Александравіча—інжынера-падпалкоўніка.
2. Архіпаву Аппу Владзіміраўну—сержанта.
3. Брусельніка Самёна Ільіча—тэхніка-лейтэнанта.
4. Бусова Пікала Іванавіча—тэхніка-лейтэнанта.
5. Белянова Івана Патрыявіча—старшага тэхніка-лейтэнанта.
6. Вайнштейна Ісаака Ільіча—капітана.
7. Гусева Аляксандра Іванавіча—старшага тэхніка-лейтэнанта.
8. Дзмітрычэна Паўла Ільіча—капіта-ле адміністрацыйнай службы.
9. Жыватнова Серафіма Георгіевіча—мабра.
10. Ірхена Владзіміра Канстанцінавіча—старшага сержанта.
11. Ілюшкіна Івана Леаньпавіча—старшага сержанта.
12. Калашнікава Ісаака Паўмавіча—малодшага тэхніка-лейтэнанта.
13. Куляшова Васілія Пікалавіча—мабра.
14. Ершова Аляксея Аляксеевіча—капітана.
15. Кузняцова Георгія Аляксеевіча—афрыгара.
16. Лынова Аляксея Дзмітрыевіча—старшыню.
17. Міхайліна Аляксандра Міхайлавіча—афрыгара.
18. Петрова Георгія Канстанцінавіча—афрыгара.
19. Пермякова Барыса Васільевіча—тэхніка-лейтэнанта.
20. Сяргеева Канстанціна Андрэевіча—афрыгара.
21. Стянава Міхаіла Пікалавіча—інжынера-капітана.
22. Сізова Софію Іванаўну—старшага тэхніка-лейтэнанта.
23. Тыраса Грыгорыя Кузьміча—малодшага сержанта.
24. Чыж Анну Іванаўну—афрыгара.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Н. НАТАЛЕВІЧ.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Л. ПАПКОУ.

22 лютага 1945 г.
гор. Мінск.

Сёння—27-я гадавіна Чырвонай Арміі.

Няхай жыве вялікі савецкі народ, яго Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот, якія з часцю адстаялі Айчыну ад нямецка-фашысцкіх імперыялістаў!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Камандуючаму войскамі 2-га Беларускага фронту Маршалу Савецкага Саюза РАКАСOUСКАМУ Начальніку штаба фронту Генерал-палкоўніку БАГАЛІУБАВУ

Войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронту, прадаўжаючы наступленне, сёння, 21 лютага, з боем авалоралі горадам ЧЭРСК—важным вузлом камунікацый і моцным аперным пунктам абароны немцаў у паўночна-заходняй частцы Польшчы.

У баях за авалоданне горадам ЧЭРСК вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ГРЫШЫНА, генерал-мабра КІНАСЯНА, генерал-лейтэнанта ТЕРЭНЦЬЕВА, генерал-мабра СМІРНОВА, генерал-мабра ЛЯСІНА, генерал-мабра КІРЬЛАВА, генерал-мабра КАНАНЕНКА, генерал-мабра СУПРУНОВА, генерал-мабра КРАСНАШТАНАВА, палкоўніка ГОРЬЧОВА, палкоўніка ПАЧКОВА; артылерысты генерал-мабра артылерыі РАЗІНЦОВА, генерал-мабра артылерыі МАЛАФЕЕВА, палкоўніка КАРАЛЕВА, палкоўніка ВАСІЛЕНКА, палкоўніка ПЮРЫНА, палкоўніка ШПЕЛІНА, падпалкоўніка АНЦЫПІНА; тэністы палкоўніка ІУЛІНА, падпалкоўніка СЛАБАДЗЯНА, падпалкоўніка ПАВАРОВА, мабра ПРУСЕВІЧА лётчыні генерал-палкоўніка авіяцыі ВЕРШЫНІНА, палкоўніка КАЛУГІНА.

палкоўніка ВІНАГРАДАВА; сапёры палкоўніка ТРЭЦЬКОВА; сувязісты генерал-мабра войск сувязі НАВАРЧУКА.

У азнаментаванні атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне горадам ЧЭРСК, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 21 лютага, у 20 гадзін сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 2-га Беларускага фронту, якія авалоралі горадам ЧЭРСК.—дванаццаці артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя блыныя дзеянні АБ'ЮУЛІЮ ПАДЗЯНКУ кіруючым Вамі войскам, якія ўдольнічалі ў баях за вызваленне горада ЧЭРСК.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

21 лютага 1945 года.
№ 293

Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Савецкага Саюза І. СТАЛІН.

Уручэнне ордэнаў і медалей СССР

21 лютага Памеснік Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР і Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР тав. П. Я. Паталевіч уручыў ордэны і медалі групы ўзнагароджаных партыйных і савецкіх работнікаў.

За паспяховае выкананне дзяржаўнага плана хабанарыхтовак 1944 года ордэн атрымлівае

Айчынай вайны I ступені атрымлівае чыйнай вайны II ступені — тт. Забелітав. Філатаў І. І., Ефрэмаў П. В., Дзюш-М. Ф., Мельнікаў В. К., Шаўноў Г. К.

Ордэн Чырвонай Звязды ўручае тт. Сокалаву В. П., Крова Г. С., Крутоўчану П. К., усяго 13 чалавекам.

Пасля ўручэння ўзнагарод тав. Пата-левіч уручыў тт. Прыбыль Х. С. і Зялі М. Н. ордэн Айчынай вайны I ступені пажодаў ім далейшых паспехаў у рабоце.

(БЕЛТА)

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫўНАЯ ЗВОДКА ЗА 21 ЛЮТАГА

На працягу 21 лютага на ЗЕМЛАНДСКІМ паўвостраве, на захадзе ад КЕНІГСБЕРГА, нашы войскі адбілі атакі пяхоты і танкаў праціўніка. Яны імкнуліся прабіцца з КЕНІГСБЕРГА ў напрамку ПІЛАУ, і пасля ўпорных боў пакінулі некалькі населеных пунктаў. Адначасова на поўдні і паўднёвым усходзе ад КЕНІГСБЕРГА нашы войскі, сіснаючы кальцо акружэння ўсходне-прускай групу і праціўніка, з балю заступілі населеныя пункты ШВЕНГЕЛЬС, МАГЕН, АУГАМ, ВАРШЫНЕН, БЛУМШТАЙН, ПЕТЗСВАЛЬДЗ, ХОГЕНДОРФ, ШТРАУБЕНГОГ, ШЭНДАМАРАУ. У баях за 20 лютага на захадзе і паўднёвым захадзе ад КЕНІГСБЕРГА падбіта і знішчана 60 нямецкіх танкаў і самаходных гармат.

Войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, працягваючы наступленне, 21 лютага з бою авалодалі гарадамі ЧЭРСК—важным вузлом камунікацый і мацным апарным пунктам абароны немцаў у паўночна-заходняй частцы ПОЛЬШЫ, а таксама з балю занялі больш 40 другіх населеных пунктаў, сярод якіх буйныя населеныя пункты ЕЗЕВІЦ, НІШТФАЛЬДЗ, ПЕРСКЕРФАЛЬДЗ, КІРХЕНЕН, ОСІН ЦЮПЕЛЬ, ШЭНБЕРГ.

НАЛЁТ НАШАЙ АВІАЦЫІ НА ЧЫГУНАЧНЫЯ ВУЗЛЫ І ВАЕННЫЯ АБ'ЕКТЫ І НЯМЕЦКІХ ГАРАДАХ ШТЭЦІН, ШТАРГАРД І БРЭСЛАУ

У ноч на 21 лютага нашы пажарныя бамбардзіроўшчыкі нанеслі ўдар па чыгуначныя вузлы і ваенныя аб'екты ў гарадах Штэцін і Штаргард. У выніку бамбардзіроўкі ўзніклі вялікія пажары, Гаралі чыгуначныя эшалоны і ваенныя склады пра-

ціўніка. Асабліва буйныя пажары, які суправаджаліся моцнымі выбухамі, адзначаны на чыгуначным вузле Штаргард.

Паша авіяцыя бамбардзірвала таксама ваенна-прамысловыя аб'екты ў горадзе

Брэслау. Прямым пападаннем бомб разбураў аэцін ваенны завод. У разамчэніі акружэнняй групу і праціўніка войскі ўзніклі пажары, якія суправаджаліся моцнымі выбухамі.

У правілі БРАНДЭНБУРГ нашы войскі з бою авалодалі гарадамі ФЭРТЭН, ПРІБЕУС, а таксама занялі больш 50 другіх населеных пунктаў, у тым ліку буйныя населеныя пункты ЛАМО, КУШЭРН, ФОРШТАДТ, ГЕРЗН, НІВЕРЛЕ, ЦШЭХЕЛЬН, ГРЭФЕНХАЙН, ГРОС-ЗЕЛЬТЭН, ЛАЙПА. У баях за 20 лютага ў гэтым раёне нашы войскі падбілі і знішчылі 49 нямецкіх танкаў.

У раёне БРЭСЛАУ нашы войскі влі баі па знішчэнні акружэнняй у горадзе групу і праціўніка.

На паўночным беразе ДУНАЯ, на ўсходзе ад горада КАМАРН, атакі пяхоты і танкаў праціўніка адбіліся нашымі войскамі. 20 лютага ў гэтым раёне падбіта і знішчана 38 нямецкіх танкаў і самаходных гармат.

На другіх участках фронта—пошуку разведчыкаў і ў раёне пунктаў баі масавага значэння.

За 20 лютага на ўсіх франтах падбіта і знішчана 180 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 67 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫўНАЯ ЗВОДКА ЗА 22 ЛЮТАГА

На працягу 22 лютага на ЗЕМЛАНДСКІМ паўвостраве, на захадзе ад КЕНІГСБЕРГА, нашы войскі адбілі атакі буйных сіл пяхоты і танкаў праціўніка. Цяпер вялікіх страт у мыволь сіль і тахціцы праціўніка ўдалося пазбавіць нашы часткі ад паўночнага ўзбярэжжа Нонігсберскай бухты. Адначасова на паўднёвым захадзе ад КЕНІГСБЕРГА нашы войскі влі баі па знішчэнні ўсходне-прускай групу і праціўніка і, сіснаючы кальцо акружэння, авалодалі гарадамі ШЫНТЭН і населеныя пункты ЗАРГЕН, ПАЛЬТЭН, КІРШЫКЕН, БОР-МАНХСФ, ПЛЯСВІХ. У траўненьскіх баях—з 19 па 21 лютага—на захадзе ад КЕНІГСБЕРГА нашымі войскамі знішчана 88 нямецкіх танкаў і самаходных гармат, 76 гармат, 160 кулямётаў і звыш 300 аўтамашын. Праціўнік страціў толькі забітымі больш 8.000 салдаў і афіцэраў.

На поўдні ад ДАНЦЫГА нашы войскі, у выніку наступлення, авалодалі населенымі пунктамі ГОГАЛЕВА, КЕНІГСВАЛЬДЗ, БАРГОШНА, ГЛУХА, ВАЛЬДОРФ, КРАМПЕН, ЛОНГ, ГУТОВІЦ, РЫТЭЛЬ. За 21 лютага ў гэтым раёне нашы войскі ўзялі ў палон больш 500 нямецкіх салдаў і афіцэраў і захопілі наступныя трафеі: самаходных гармат—5, гармат—55, бронетранспартаў—24.

У ПАЗНАНІ праймаўся баі па знішчэнні гарнізона праціўніка, які ўтрымлівае ЦЫТАДЭЛЬ.

У правілі БРАНДЭНБУРГ, на поўдні ад горада ГУБЕН, нашы войскі выйшлі на рэчку НЕЙСЕ, заняўшы пры гэтым больш 60 населеных пунктаў, сярод якіх буйныя населеныя пункты ШЭННЕНДОРФ, МАРКЕРСДОРФ, ШТЭРГА, ТЭЙ-ПІЛІЦ, ТРЫБЕЛЬ, ГРОС ЗЭРХЕН, ТЭПФЕРШАДТ, ДУБРАУ. У лясках на паўднёвым усходзе ад горада ГУБЕН нашы войскі ліквідавалі акружэння групу праціўніка колькасцю да 2.000 салдаў і афіцэраў, пры гэтым узяты ў палон камандыры баявых груп палкоўнік ХЕНШ і палкоўнік ЛЕМДЭЙНАР.

У раёне БРЭСЛАУ нашы войскі влі баі па знішчэнні акружэнняй у горадзе групу і праціўніка, у ходзе якіх занялі прыгарадны БРЭСЛАУ—МАЗЕЛЬВІЦІ, КРЫТЭРН, ПОНЕРН, ЗІМДОРФ.

На паўночным беразе ДУНАЯ, на ўсходзе ад горада КАМАРН, нашы войскі адбілі атакі буйных сіл пяхоты і танкаў праціўніка. У баях за 21 лютага ў гэтым раёне падбіта і знішчана 40 нямецкіх танкаў і самаходных гармат.

На другіх участках фронта—пошуку разведчыкаў і ў раёне пунктаў баі масавага значэння.

За 21 лютага на ўсіх франтах падбіта і знішчана 198 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 80 самалётаў праціўніка.

МАСІРАВАННЕ НАЛЁТ НАШАЙ АВІАЦЫІ НА ВАЕННЫЯ АБ'ЕКТЫ ПРАЦІўНІКА І ГАРАДАХ КЕНІГСБЕРГА І БРАЦІСЛАВА

У ноч на 22 лютага нашы пажарныя бамбардзіроўшчыкі нанеслі масіраваны ўдар па ваенна-прамысловыя аб'екты праціўніка ў горадзе Нонігсберг. У выніку бамбардзіроўкі ўзнікла звыш 40 пажараў, якія

суправаджаліся выбухамі вялікай сілы. Напружэннем адзначаны пажары на тэрыторыі машынабудавальнага і газавога заводаў.

У гэту-ж ноч паша авіяцыя бамбардзі-

рвала ваенна-прамысловыя аб'екты праціўніка ў чэхаславацкім горадзе Браціслава. Бамбардзіроўка выклікала пажары, сярод якіх адбылося некалькі моцных выбухаў.

У Цытадэлі. Совецкія штурмвалы атрылі ачылі ад немцаў земляны вал, што апалясе Цытадэль з поўдня, і ў далёкай частцы валу і штурмвалы змусілі пераадоладваць роў. Затэ. нашы байцы накіраваліся ў працягу, зроблены артылерыйны і краніцані спяна, і авалодалі адным будынкам. Захоплены ў палон 360 салдаў і 13 нямецкіх афіцэраў.

У правілі Брандэнбург, на поўдні ад горада Губен, нашы войскі, з баёмі прасоўваючыся ўперад, на шырокім фронце выйшлі да ракі Нейсе. Залёта селене Шэнкендорф, якое знаходзіцца ў трох кілометрах на поўдні ад Губена. Немцы выбіты таксама з населенага пункта Штэрга, што знаходзіцца ў некалькіх кілометрах на поўнач ад горада Форст. Падрэзанніні Шэнкаў і часткі прыціснелі да ракі батальён пяхоты праціўніка. Большая частка гітлераўцаў знішчана, а астатнія ўзяты ў палон. За дзень баёў на розных участках падбіта і спалена 38 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. Захоплены вялікі трафеі.

Чырвоная Армія пабудавана на зусім іншых прынцыпах адметных пачатках. Яна ёсьць дэцымі Валікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, якая абвясціла сваёй мэтай вызваленне народаў нашай краіны ад капіталістычнага рабства. Разам з тым Кастрычніцкая рэвалюцыя атрыла велізарную гістарычную ролю ў вызваленні і другіх народаў і краіні. Па воле савецкага ўрада атрымала незалежнась Фінляндцыя. Рэвалюцыя ў нашай краіне прынесла незалежнась Польшчы, аказала ўплыў на ўзнікненне такіх дзяржаў, як Югаславія і Чэхаславакія. Савецкая рэспубліка адмовілася ад імперыялістычнай і каланіяльнай палітыкі дэравога Радзімы і аднаснах народаў Усходу і адзірада значную ролю ў іх адраджэнні.

Такім чынам, сацыялістычная дзяржава з самага пачатку сваёй арганізацыі праводзіла вызваленчую палітыку, з'яўляючы вялікім дугам і абаронай незалежнасьці ўсіх народаў—вялікіх і малых. Збройні гэтай палітыцы нашай краіны і з'яўляецца Чырвоная Армія.

«Чырвоная Армія, — таварыш таварыш Сталін, — ёсьць армія абароны міру і дружбы паміж народамі ўсіх краіні. Яна створана не для заваявання чужых краіні, а для абароны граніц савецкай краіні. Чырвоная Армія заўсёды адносідася з панагай да працы і незалежнасьці ўсіх народаў».

Чырвоная Армія ў першы год савецкай ўлады дапамагла брацкім народам Украіны і Беларусі разграміць армію нямецкіх імперыялістаў, якія спрабавалі заваяваць гэтыя народы. Яна здолела адбіць напад 14-ці дзяржаў Антанты і адстаяла заваявы сацыялістычнай рэвалюцыі. Чырвоная Армія атрымала ўсправадзіць незалежнась нашай Радзімы, правы і шчасце яе народаў. Заснаваўна на дружбе народаў, яна вырастае за гэты год у вялікую сілу, здольную адстаяць гістарычныя заваявы Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, шчасце прапоўных нашай Радзімы. Яшчэ ў дэсэцігадовы юбілей Чырвонай Арміі таварыш Сталін указваў, што «...наша армія ў крыватыну хвіліну знойдзе найвялікшую падтрымку ў мільённых масах усіх і ўсіх паліцыянальнасьцей, якія насіаюць нашу неабыходную краіну».

Валікая Айчынная вайна Савецкага Саюза супроць гітлераўскай Германіі з небывалай сілай пацвердзіла правільнасць гэтай прадбачэння таварыша Сталіна.

Гітлераўскія лавэркі нападлі на нашу зямлю з мэтай знішчэння заваявы сацыялі-

стычнай рэвалюцыі. Яны жацелі ўстанавіць рабска-прыгонны лад, знішчыць лепшую частку савецкага народа, ператварыць многіміліённа масы савецкіх людзей у бязвольных рабоў нямецкіх баронаў і князёў. Фашысцкія разбойнікі хацелі знішчыць нацыянальную незалежнась і культуру нашых народаў, хацелі анямчыць іх. Ніколі яшчэ ў сусветнай гісторыі ні адзін захопнік не ставіў перад сабой падобных мэт. І ніколі яшчэ наш народ у сваёй іматэрыяльнай гісторыі не перажываў больш грознай небяспекі. Справа ішла аб жыцці і смерці народаў нашай краіны, аб існаванні савецкай дзяржавы.

Смаргальская пагроза, якая навелася над нашай Радзімай, была ў той-жа час пагроза для ўсяго чалавечася. Паражэнне Савецкага Саюза адкрывала-б для гітлераўскіх імперыялістаў шлях да ўстанавлення савецкага панавання. Фашысцкія гавары рыхтавалі да гэтага сваю разбойніцкую армію. Яны гаварылі сваім салдатам аб тым, што «ні адна сусветная сіла не ўстаніць перад германскім паромам. Мы, савярдзжалі гітлераўцы, гэстамі на калені ўвесць свет. Германцы—аказаліся гаспадарам свету. Ты будзеш вырашаць лёс Англіі, Расіі, Амерыкі... Заўтра прад табой на кадрах будзе стаяць увесь свет... («Памятка германскага салдата»).

Ніколі яшчэ ні адзін аграсор не меў такіх наступальных рэсурсаў, як гітлераўскія Германія і моманту пачатку вайны з Савецкім Саюзам. К гэтому часу яна распаралжлася тэрыторыяй 15-ці краін Еўропы (разам з вясаламі). Немцы захапілі нефту Румыніі, жалезныя руды Францыі, баксыты Венгрыі, Францыі, Югаславіі, храмы Грэнцы, нікель Фінляндцыі. На тэрыторыі захопленых землямі краіні вырабляліся мэталу, электраэнергія, аўтамабілі, стальні-ж, колькі ў самай Германіі. Нямецкая армія выкарыстоўвала ваенныя прадпрыемствы і скарыванія запасы гэтых краіні. Мільённы арміі рабоў, прыгнаных з акупіраваных дзяржаў, працавалі ў прамысловы і сельскай гаспадарцы Германіі. Акрамя таго, да пасуду гітлераўцаў была перастанавіла дапамога «нейтральных» краіні — ад паставак руды (Швэцыя) да пасылкі войск на савецка-германск фронт (Іспанія).

Нашы вялікія саюзнікі не былі гатовы да працягай і сур'ёзнай барацьбы з Германіяй. Спартрыбіліся доўгія месяцы германскай супраціўлення Чырвонай Арміі, каб падзіліся і разгарнуліся сілы супраціўлення.

У гэтай абстаноўцы, калі чорная ноч узарзэрства нямецкіх фашыстаў агулілася над Еўропай і паражала ўсюю чалавечую, позіркі мільёнаў былі звернуты да Чырвонай Арміі—адзінай сілы, здольнай выратаваць жанчце, незалежнась і культуру народаў Еўропы і ўсяго свету. З трыбуны на Чырвонай плошчы, якая маўляе вялікага Леніна, таварыш Сталін у пачатку вайны гаварыў войкам нашай арміі: «Да вас глядзюць увесь свет, як на сілу, здольную знішчыць грабежніцкія пошчыны нямецкіх захопнікаў. На вас глядзюць прыгнечаныя народы Еўропы, якія вапалі пад іх нямецкія захопнікі, як на сваіх вызваліцеляў. Вялікая вызваленчая місія выпала на вашу долю». Чырвоная Армія аказалася дастойнай гэтай місіі. Савецкія войскі пвёра ведалі, што яны вядуць вайну справядліваю, вайну супроць прыгнечальнікаў. Для іх былі аны све вялікай вызваленчай місіі Чырвонай Арміі ў гэтай Айчыняй вайне.

Вызваленчы характар Айчыняй вайны быў асноўнаю прычынай разграмілення Савецкага Саюза з першых яе дзён. Мы не імкнудшы ў гэтай вайне да такіх мэт, як захоп чужых зямель і папарэнне другіх народаў або назваванне савецкага ладу якім-небудзь другім краінам Еўропы. Нашы моты з выключнай існасьцю былі сфармуляваны таварышам Сталіным у самым пачатку гэтай гістарычнай барацьбы. Гэта—вызваленне нашай зямлі і нашых народаў ад іна нямецкіх прыгнечальнікаў і дапамога народам Еўропы ў іх барацьбе за свабоднае, савецкі ўрад чотка вызначыў свае адносіны да ўсіх дзяржаў, якія стогнуць пад ігам гітлераўскай тэвныні, зявюдшы аб тым, што ён не намеравацца ўтэшвацца ва ўнутраныя справы другіх народаў пасля вызвалення іх ад фашысцкага рабства.

Ніколі яшчэ ні адна армія ў свеце не мела такіх узвышаных і багаторычных мэт, якія савецкая дзяржава паставіла перад Чырвонай Арміяй. Гэтыя мэты сталі тым магчымым фактарам, ад аснове якога разгарнуліся рашучыя ваенныя поспехі савецкай войскі ў вайне з Германіяй. Кожны воін нашай краіны ведае, што ён змагаецца за самую справядліваю, святую справу, змагаецца дзеля жыцця сваіх родных, свайго народа, у імя існавання чалавечася. Дзікія зверствы нямецкіх злчыннікаў узялі ярасць нашых войнаў і ператварылі нашу армію ў армію, якая нясзе на сваіх шытах адплату фашысцкім людцам.

Вялікая ідэя абароны айчыны пачэму-то нашую армію і параждае ў ёй такіх герояў, подзігаі якіх захапленася увесь свет. Уся наша краіна—фронт і тыл—прадстаўляе сабой адны ваенныя лагэр. Нахатыня багаторычных мэтамі барацьбы, нашы рабоцы ў самых прыхільных умовах вайны пераадавалі прамысловасць з паражэжымі раднаў і глыбокі тыл, на ўсход, пунцілі не на поўны хат і ў найкарацейшым тэрміні ліквідвалі перавагу ворага ў колькасці танкаў і самалётаў. З'яўляючы самааданай армію калгатава сьвязнаства Чырвоная Армія і Брава на працягу ўсёй вайны не ведалі перабоў і забясчэнні хлебам.

Неадзінымі ўваду ў справу разгрому ворага

ўнесла сваёй пвіннай працай савецкая інтэлігенцыя. Большэвіцкая партыя ўзяла і падтрымала ўвесь многіміліённы савецкі народ на самую вялікую і самую справядліваю ў гісторыі чалавечася вызваленчую вайну.

Чырвоная Армія апраўдала надзеі свайго народа. Яна «дастойна выканала свай партыяцінны абавязак і вызвала нашу айчыну ад ворага. З гэтай часу і назавсёды наша зямля свабодна ад гітлераўскай нечысьці (Сталін). З моманту выгнаьня ворага з межы СССР для Чырвонай Арміі пачаўся новы этап—барыцьба за калчатовы разгром нямецка-фашысцкіх захопнікаў, аказанне непасрэднай дапамогі народам Еўропы ў вызваленні іх краіні ад прыгнечаных гітлераўскіх прыгнечальнікаў. Чырвоная Армія, перамагаючымі граніцы нашай Радзімы, уступіла на землі Польшчы, Чэхаславакіі, Югаславіі і Нарвегіі, які армія вызваленная, якая пажаве правы і незалежнась народам гэтых краіні.

Гітлераўская армія—армія прыгнечаных і незалежнась народаў палітыку расанай піванісіі, знішчэння і прыгнечаньня ўсіх другіх народаў. Гэта зрабіла немцы падметам усеагульнай піванісіі. Ідэя дэмакратычнай гітлераўскай клякі з'яўляецца адной з прычынаў палітычнай вайні гітлераўскай Германіі. У выніку гэтай палітыкі гітлераўская дзяржава аказалася ў пільнарашні зварываючы перыяд вайны ў адзіночце.

Вялікая вызваленчая місія Чырвонай Арміі

У гэту-ж час: «Ідэалогія рэунарацыі ўсіх рас і нацый, якая ўпярэдзілася ў нашай краіне, ідэалогія дружнай народаў атрымала поўную перамогу над ідэалогіяй зырыгнага нацызма і расавай нячыннасьці гітлераўцаў» (Сталін). Палітыка Фавалі да працы другіх народаў прывяло да таго, што ўсе свабодналюбівыя народы стаялі прыяцелямі савецкай краіні. Таму за гэту Айчыняй вайну найвялічэй вырас аўтарытэт савецкай дзяржавы на міжнароднай арэне. Моты Чырвонай Арміі, мэты савецкага ўрада і саюзных з імі краіні былі з выключнай існасьцю вызначаны таварышам Сталіным, які зявуд аб неабходнасці «вызваліць народы Еўропы ад фашысцкай захопнікаў і аказанне ім саадысьненася ў ўзаўдленні сваіх нацыянальных дзяржаў, рашучыміх фашысцкімі прыгнечальнікамі». Народы Францыі, Вэльцыі, Югаславіі, Чэхаславакіі, Польшчы, Грэнцы і другіх дзяржаў, якія зявахаліся пад нямецкім ігам, гаварыў таварыш Сталін, зноў павіны стаяць свабоднымі і самастойнымі. Вызваленнем народам Еўропы вайна была прадстаўлена поўнае права і свабода самім вырашаць пытанне аб іх дзяржаўным упарадкаванні.

Ціпер увесь свет бачыць рэальныя вынікі вызваленчай місіі Чырвонай Арміі. Зварываецца вызваленне Польшчы. Там, дзе яшчэ некалькі тыдняў таму пазад ідалася кроў палкаў, дзе панаваў доўкі нястрымны тэрор фашысцкіх бандаўта, ціпер узышо сонна свабоды. Польскі народ устанавіў сваю сапраўды дэмакратычную ўладу, атрымалі зямлі, аднаўляе школы. Насяхова вызвалена Чэхаславакія. Вораг выгнаеца з югаслаўскай зямлі. Чырвоная Армія разграміла арміі вясельных фашысцкіх ўмоў. Перамога мо прадктыкаваць любыя ўмовы пераможаным дзяржавам. Але сацыялістычная дзяржава не ўлашчылі імкненні да захопу чужой зямлі. Ні адна з вясельных краіні не была пазбавлена незалежнасьці. Наапар, толькі пасля разгрому фашысцкіх сіл гэтыя краіны атрымалі сапраўдную незалежнась і магчымасць стварыць дэмакратычны ўрады, адраціць гаспадарку, разбудуваць нямецкімі разбойнікамі, будаванне новае жыццё на дэмакратычных пачатках. Валгарыя, Румыніі, Венгрыі падмамошча ціпер з прыняцця, з латагаў крыві, рупі і беспраўды да новага жыцця.

Айчыняй вайна ва ўсёй велічыні паказала гістарычныя све існавання савецкай дзяржавы і яе Чырвонай Арміі. Паша армія выступіла ў гэтай вайне, як абарона свабоды, чэці і самага жыцця народаў Савецкага Саюза і ўсёй Еўропы. «Ціпер увесь прызнаюць, што савецкі народ свай самааданай барацьбой выратаваў піванісіі і незалежнась Еўропы ад фашысцкіх прыгнечальнікаў. У гэтым вялікай заслуга савецкага народа перад гісторыяй чалавечася». — такімі незабыўнымі словамі ахарактарызаваў таварыш Сталін гістарычную ролю нашай краіны і яе ўзброеных сіл.

Чырвоная Армія з часю выконвае сваю вялікую задчы вызвалення народаў. Ціпер яна павядаеся громіць ворага ў самым логаве фашысцкага зверга. Гітлераўцы пазбавіліся ціпер вадзешнікімі стратэгічнымі і акампаніячымі цэнтраў — Усходняй Прусцы і Верхняй Сілезыі. Брандэнбург і Памэраны ператвораны ў поле бітвы. Ваі разгортаюцца на подступах да Берліна. Катастрофа фашысцкай Германіі стала няўхільнай. Вайна ўступіла ў сваю апошнюю, зварываючую стаянку. Для таго, каб закончыць вайну з поўным сакрушчэннем ворага, забясчэння капчатовка маральна-палітычнае паражэнне праціўніка і ўзвядзэнне перамогу трымаць працягам мірам, патрабуецца новае, яшчэ большае паражэнне сіл Чырвонай Арміі і ўсяго савецкага народа. Гераічная Чырвоная Армія, якую падтрымлівае увесь савецкі народ, ажыццявіць пад кіраваннем таварыша Сталіна сваю вялікую вызваленчую місію да канца. У барацьбе за ажыццяўленне гэтай багаторычнай задчы мы не адзінокі. Брыкская канферэнцыя кіраўнікоў трох вялікіх саюзных дзяржаў з'яўляецца яркай дэмакратрычнай адзнакай свабодналюбівых народаў у іх імкненні паскорыць поўны і калчатовы разгром гітлераўскай Германіі, забясчэння трымаць і працягам мір народаў ва ўсім свеце.

Чырвоная Армія з часю выконвае сваю вялікую задчы вызвалення народаў. Ціпер яна павядаеся громіць ворага ў самым логаве фашысцкага зверга. Гітлераўцы пазбавіліся ціпер вадзешнікімі стратэгічнымі і акампаніячымі цэнтраў — Усходняй Прусцы і Верхняй Сілезыі. Брандэнбург і Памэраны ператвораны ў поле бітвы. Ваі разгортаюцца на подступах да Берліна. Катастрофа фашысцкай Германіі стала няўхільнай. Вайна ўступіла ў сваю апошнюю, зварываючую стаянку. Для таго, каб закончыць вайну з поўным сакрушчэннем ворага, забясчэння капчатовка маральна-палітычнае паражэнне праціўніка і ўзвядзэнне перамогу трымаць працягам мірам, патрабуецца новае, яшчэ большае паражэнне сіл Чырвонай Арміі і ўсяго савецкага народа. Гераічная Чырвоная Армія, якую падтрымлівае увесь савецкі народ, ажыццявіць пад кіраваннем таварыша Сталіна сваю вялікую вызваленчую місію да канца. У барацьбе за ажыццяўленне гэтай багаторычнай задчы мы не адзінокі. Брыкская канферэнцыя кіраўнікоў трох вялікіх саюзных дзяржаў з'яўляецца яркай дэмакратрычнай адзнакай свабодналюбівых народаў у іх імкненні паскорыць поўны і калчатовы разгром гітлераўскай Германіі, забясчэння трымаць і працягам мір народаў ва ўсім свеце.

Чырвоная Армія з часю выконвае сваю вялікую задчы вызвалення народаў. Ціпер яна павядаеся громіць ворага ў самым логаве фашысцкага зверга. Гітлераўцы пазбавіліся ціпер вадзешнікімі стратэгічнымі і акампаніячымі цэнтраў — Усходняй Прусцы і Верхняй Сілезыі. Брандэнбург і Памэраны ператвораны ў поле бітвы. Ваі разгортаюцца на подступах да Берліна. Катастрофа фашысцкай Германіі стала няўхільнай. Вайна ўступіла ў сваю апошнюю, зварываючую стаянку. Для таго, каб закончыць вайну з поўным сакрушчэннем ворага, забясчэння капчатовка маральна-палітычнае паражэнне праціўніка і ўзвядзэнне перамогу трымаць працягам мірам, патрабуецца новае, яшчэ большае паражэнне сіл Чырвонай Арміі і ўсяго савецкага народа. Гераічная Чырвоная Армія, якую падтрымлівае увесь савецкі народ, ажыццявіць пад кіраваннем таварыша Сталіна сваю вялікую вызваленчую місію да канца. У барацьбе за ажыццяўленне гэтай багаторычнай задчы мы не адзінокі. Брыкская канферэнцыя кіраўнікоў трох вялікіх саюзных дзяржаў з'яўляецца яркай дэмакратрычнай адзнакай свабодналюбівых народаў у іх імкненні паскорыць поўны і калчатовы разгром гітлераўскай Германіі, забясчэння трымаць і працягам мір народаў ва ўсім свеце.

Чырвоная Армія з часю выконвае сваю вялікую задчы вызвалення народаў. Ціпер яна павядаеся громіць ворага ў самым логаве фашысцкага зверга. Гітлераўцы пазбавіліся ціпер вадзешнікімі стратэгічнымі і акампаніячымі цэнтраў — Усходняй Прусцы і Верхняй Сілезыі. Брандэнбург і Памэраны ператвораны ў поле бітвы. Ваі разгортаюцца на подступах да Берліна. Катастрофа фашысцкай Германіі стала няўхільнай. Вайна ўступіла ў сваю апошнюю, зварываючую стаянку. Для таго, каб закончыць вайну з поўным сакрушчэннем ворага, забясчэння капчатовка маральна-палітычнае паражэнне праціўніка і ўзвядзэнне перамогу трымаць працягам мірам, патрабуецца новае, яшчэ большае паражэнне сіл Чырвонай Арміі і ўсяго савецкага народа. Гераічная Чырвоная Армія, якую падтрымлівае увесь савецкі народ, ажыццявіць пад кіраваннем таварыша Сталіна сваю вялікую вызваленчую місію да канца. У барацьбе за ажыццяўленне гэтай багаторычнай задчы мы не адзінокі. Брыкская канферэнцыя кіраўнікоў трох вялікіх саюзных дзяржаў з'яўляецца яркай дэмакратрычнай адзнакай свабодналюбівых народаў у іх імкненні паскорыць поўны і калчатовы разгром гітлераўскай Германіі, забясчэння трымаць і працягам мір народаў ва ўсім свеце.

Чырвоная Армія з часю выконвае сваю вялікую задчы вызвалення народаў. Ціпер яна павядаеся громіць ворага ў самым логаве фашысцкага зверга. Гітлераўцы пазбавіліся ціпер вадзешнікімі стратэгічнымі і акампаніячымі цэнтраў — Усход

СЛАВА ЧЫРВОНАЙ АРМІЎ, АРМІЎ-ВЫЗВАЛІЦЕЛЬНІЦЫ!

БРАТЫ-ВОІНЫ

Прайшло 13 год, як браты Міхаіл і Канстанцін Шайда бачыліся апошні раз. Канстанцін у гэты час працаваў на месцы дырэктара Чэравенскай МТС. Міхаіл працаваў на Украіне механікам Смотраўскай МТС.

Пачалася Айчынная вайна. У першыя ж дні мабілізацыі абодва браты Міхаіл і Канстанцін адправіліся на фронт. Канстанцін быў давераным кавалерыстам. Камандаванне пачынаў рававацца яму ахову снайпа.

Часць рабіла роўд на глыбокіх тылах земаў. Па дуброўнах савецкія кошыкі шыкуліся ў гарачую схватку. Канстанцін адымаў, з якім зналама імячэліся ў бой яго аватары. Серца кавалерыста не вытрымала, і ён звярнуўся да камандзіра:

— Дазвольце мне паіць у бой.

Камандзір узяў у Канстанціна шпал, падаў яго свайму памесніку.

— Дазваляю, — сказаў ён.

Праз некалькі мінут Канстанцін быў у гудынай масе кавалерыстаў, якія наперад налева рубілі немцаў. Перад сабой ён абавязваў немцкую тачанку, якая імячэлася за іх. Канстанцін кінуўся за ёю.

У гэтым моманце былі два афіцэры. З імі з іх паспрабавалі аказаць супраціўленне. Імячэліся ударами шашкі Канстанцін прыкоўваў яго. Другі немца націснуў лезе. Тачанку і палоннага афіцэра Канстанцін даставіў у штыб часты.

Праз некаторы час Канстанціну было прысвоена званне маладога лейтэнанта. Імячэліся разам яго кулямётны ўзвод на пачатках даганіў немцаў, расцэляў іх траўмаваўшы шлях кавалерыстам.

Адвойчы яго ўзвод разам з кавалерыстамі прарваў абарону немцаў і ўцягнуўся на 30 кіламетраў у варожы тыл. Немцы амкнулі праўдзі. Пасля 12-сутачнага рэйду па тылу праціўніка кулямётчыкі разам кавалерыстамі зноў прарваліся праз фронт і далучыліся да сваіх.

Баявыя справы Канстанціна адзначаны ўставамі Чырвонай Звязды, Айчыннай вайны і ступені і медалямі «За отвагу» і «За баявы заслугі». Шчасце нашывае

за рапенні пераказваць аб тым, што гэты чалавек не раз глядзеў у вочы смерці, але заўсёды выходзіў пераможцам.

Пасля апошняга рапення і лямачыня ў шпіталь Канстанціна часова пакіраваў у запасную кавалерыскую частку. Ён пачаў унорна рыхтаваць імячэне для фронту, каб разам з ім зноў адправіцца ў бой.

Шасі дні напружанай баявой вучобы. Аднойчы вечарам у пакой, дзе жыў лейтэнант Канстанцін Шайда, хтосці наступілі. Увайшоў сярэдніх год каранасты, акуратна запраўлены ваенны чалавек.

— Старшы сержант Шайда прыйшоў у вама распаруджанне, — дадаваў ён.

— Брат... Якімі шляхамі...

Браты моцна абняліся, распачаліся. Міхаіл расказаў аб сваім жыцці, аб службе. А расказаць яму было аб чым.

Служыў ён кулямётчыкам у кавалерыскай частцы. Многа перажыў цяжкіх хвілін. Міхаіл успамінаў аб тым, як ён казіў немцаў са свайго кулямэта.

Аднойчы Міхаілу прыйшлося выбіваць немцаў з умяцэннай вышыні. Напасці ўзвар у лоб не было магчымаці. Шапілі на хітраць. Вышыня з трых бакоў была акутана лесам. На тачанцы а'б'ехалі вышыню па лесе і выравацца ў тыл ворагу, адрыўчы мочы агонь. Немцы пераахоўваліся ад нечаканнага абстраў, пачалася паніка. А тым часам наша пяхота паднялася і ўдарыла з фронту. Вышыня была ачышчана.

— Быў выпадак, — расказаў Міхаіл, — калі мы па працягу аднаго дня дваццаці разоў хадылі ў атаку.

Камандзірам аддзялення тачаначных кулямётчыкаў ва ўзводзе Канстанціна быў назначан Міхаіл. Яго аддзяленне было перадавым на вучобе.

Падаўна адыбрыся выпуск маладых кулямётчыкаў. Канстанцін разам са сваімі баяшчымі зноў адправіўся на фронт. Цяпер ён грэмчы пракалятых немцаў на нямецкай зямлі.

Капітан А. МіШЧАНКА.
Дзесячая армія.

ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА

Па Беларусі гайсаці карныя атрады. Іміх і забойствамі імячэліся яны пачаць супраціўленне пераможнага народа. За шапках у нямецкіх катаў, які атрыкет на бутэльцы з ядом, бессаромна і на таямні была прымапавана эмблема іх дзеячэй: чалавечы чэрап і скрыжаваныя косці. Баты носілі смерць і супакоэнне. За трышчыня, зняважыць і скарыць—такія былі іх мэта.

Але не выйшла! І не магло выйсці. Хваляваліся абароны гаралы і вёскі Беларусі. Суворыя і рашучыя людзі ўзброеныя і ішлі ў ласы, каб помсціць ворагу. Го тут, то там, у розных месцах, на шляхах паўстанцаў успыхвалі чырвоныя зоркі. Іх ахадылі, рабілі самі з ласкутоў чырвонай тканіны і нават з кардона. І гэта бы выпадкова: народам кіравала дыктовакая лобюб да свайго роднага Чырвонага Арміі, вера ў сваю пераможку.

Гэта было даўно — у годы гразадзясак вайны. Тады, калі першая чырвоная зорка, зорка справядлівасці, узыйшла па Усходзе і разгарэлася яркім полымем барацьбы за свабоду. З тых часоў яна ўсяля дэаў ворагу страх і пываньб да маладой сацыялістычнай дзяржавы. І ў годы Аічыннай вайны, творчыя свае будныя справы па акупіраванай тэрыторыі, фашысцкія ганды дырэжалі перад знакам народнай помсты.

З чырвонай зоркай на шышы паўстаўшій народ далучыў сьбе да агульнай, справядлівай барацьбы, падарсціў сваё аддзельства з Чырвонай Арміяй.

Дажылі былі голыя няволі. Але вяткай была падае на вызваленне, на прыход арміі-вызваліцельнай.

— Яна прыйдзе, прыйдзе і атпомснн, — шантажлі замятаўшы вусны вязыў гітлераўскіх засяпцаў. — Яна прыйдзе! З якой лобюбю і радасцю чакаў гэтага дня ўвесь беларускі народ.

Калі пастараўшая ад гора маці ўпамінала сваё сьмяу, якія змагаліся на фронтах або ў партызанскіх атрадах, то перад ёю праз павалочку сядз мільгацела чырвоная зорка. З гэтымі зоркамі сніліся пачамі дзукі чалавечы моцна сніквалі ў рукавах чырвонай зорку. Яны гулялі ў вайну, успаміналі Чырвоную Армію, яе парады і ваенныя сваты...

2-й Прыбалтыйскі фронт. Значны снайпер і старшыня Пётр Сергеевіч Галавін. За час вайны ён знішчыў 460 немцаў.
Фотакроніка ТАСС.

Падпольнае партызанскае раднэ далосіла радасныя весткі: перамога над Сталінаградом... Імячэліся, напсыянае паступленне Чырвонай Арміі па ўсіх фронтах... Яна крок за крокам вызваляе савецкую зямлю. Яна ішла, роцая, пабіваючыся да беларускай зямлі. Колькі ласкавых слоў, гарачых прывітаніяў і шчырай лобюб сугракала яна!

Мне глыбока ўразаіліся ў памяць словы адной жанчынкі селяніцы з вёскі Руцкая, Баранавіцкай абласці. Яна сказала:

— Як хочанца дажыць да сустрачн. Першаму-ж байцу я абмыю яго зацпецілі ў паходах ногі, буду палаваць яго стомленымі рукамі.

Цяпер усё гэта перажыта. Савецкая зямля ачышчана ад фашысцкага погані. Далёка ўперад паўшла армія-вызваліцельная. Яна ўторгалася ў Германію. Над Кенігсбергам і ў Шамерані, у Браўдэнбургу і Сілезі, за Озерам і ў Карпатах помсціць яна ворагу за гора і пакуты савецкіх людзей. Яна нясе сваю помсту і адплату ў Берлін.

Велічны шлях Чырвонай Арміі. Благародныя яе маты. Яна вызваліцельная народнаў Польшчы, Чэхаславакіі, Югаславіі і другіх зняволеных немцамі народаў. Чырвоная зорка на шапках нашых розных роіпаў з'яе для ўсяго чалавечтва, як сімвал справядлівасці, як сімвал свабоды.

С. САДУСКАЯ.

Вёска была пустою. Ад'ютанты нямецкага генерала прабеглі па хатах і не сустраелі тут ні жывой душы, не знайшлі ні калатка хлеба. Камандзіру дывізіі генерал-маёру Ром не спадабалася гэта нустка і ён загадаў штабу і прыданаму да яго артылерыйскаму дывізіёну размясціцца на ўскраі брыгады. Калі жыхтары вёскі, што жылі ў лесе, наведвалі аб гэтым партызанам, камандзір брыгады Георгій Сталаяроў велічы ўзрадаваўся:

— Добра, што не ў вёскі сталі, лягчы будзе бнц, — сказаў ён.

Недзе недалёка дывізію калаціла наступачая Чырвоная Армія. Гул артылерыі далосіўся да гэтых месц. Насельніцтва і партызаны з дня на дзень чакалі родных савецкіх воінаў. Чакалі і данамагалі імячэліся нечуру. Камандаванне брыгады імяні Куйбішыза рашыла не выпусціць жывым штаб нямецкай дывізіі і артыдывізіён.

На світанні каля беларускай вёскі Бабровічы разгарэўся жорсткі бой. Народныя менашчы нечакана напалі на гітлераўцаў. У ход найшлі гранаты, партызанскія фішкі, аўтаматы. Георгій Сталаяроў паскочыў па генерала, калі той накінуўся выхачыць з кабуры пісталет. Меткі страл падкасіў бальдыва. Камандзір забраў дакументы генерала і яго 9 узнагор, дапых Гітлерам. У гарачым баі штаб на чале камандзіра 35 пяхотнага дывізіі генерал-маёра Ром быў поўнасю знішчан. Партызаны захапілі ўсё ўзбраенне, маёмасць і сываы штаба.

А імём у вёскы павялілася перадавыя часты Чырвонай Арміі. З лесе насустрал сваім дарогім вызваліцельным беглі жанчыны, дзеці, старыкі. Як родных сьмяу, які абдымалі і пачалаў байноў. Свята ў вёскы пачалася з таго, што саяіне вынеслі на вуліцу сталы, накірушы іх сваімі лемудровымі спажыкамі, самаробнай гарэлкай і з вількай-ласкай і шчырасцю запрашалі да сьбе байноў і афіцэраў. Усхваляваная такой гацёнай сустрэчай, шчасліва ўемі-

ДАРАГІМ ЗЕМЛЯКАМ

4 лістапада 1944 года ў «Звяздзе» было змешчана пісьмо калгаснікаў сельгасарці «Шлях да сацыялізму», Прудноўскага сельсавета, Гомельскага раёна, да беларусо-ўпаўночнаў Паўночнага флота і адназ мараноў на гэтыя пісьмо. У «Звяздзе» ад 10 снежня 1944 года паведалася аб далейшых поспехах падводнікаў. Зараз мы змяшчам новае калектыўнае пісьмо падводнікаў-беларусоў да сваёй зямліноў, якія вядуць з імі перапіску.

Дарогія таварышы, землякі нашы! Перш за ўсё дазвольце віншаваць вас з надыходзічымі святам — 27-й гадавінай Чырвонай Арміі, дазвольце гарача падзякаваць вас за дзейны і ласкавыя словы прывітанія, за тое, што вы таў дружна адгукнуліся на наша пісьмо. Многа дзікавага і хваляючага прынесьлі нам весткі з нашай радзімы.

Валікі змены адбыліся ў вас з пачатку нашай перапіскі. Шмат папрацавалі вы на аднаўленні беларускх гаралод і сёл. Ёсць і ў нас аб чым паведаць вам, дарогія землякі.

За некалькі месцаў мы давалі колькасць патоўдзеных нямецкіх транспартаў і ваенных караблёў да 244 і паштоджаных—да 59.

Вы ведаеце аб баях за Печэнгу (Пэсамо). Немцы імячэліся на мору вывезці з Паўночнай Парвегі парабаванае дабро і свае войскі. Мы змянілі курс іх караблёў, адрыўчычы на памашу прызначэнню — па дню. У печэнжскіх аперачыях мы патрылі 14 варожых суднаў. Гэта быў гарачы час. Амаль ніводная наша падводная лодка не вярталася без пераможы. Вызалі дні, калі ў базе раздалася па тры—чацры, а то і па шосць пераможных страляў. Падводная лодка, на якой ваяуюць беларусы Мазалеўскі, Маркаў і Галацінскі, за адін паход паталіла два нямецкія транспарты і варты карабл. З трыма пераможнымі салютатамі вырзулася і другая падводная

лодка, дзе служыць беларусы Радзівіч і Новікаў. Падаўна змажэ гарача карабл ўдасгойся званія Чырвонасяжлага.

Не толькі на моры змагаліся падводнікі пры ачышчэнні ад ворага Савецкага Запар'я. Пры вызваленні Печонгі і порта Лінахомары вызначылася некалькі нашых таварышоў і на сушы.

Дарогія землякі! Мы ведаем, што і да вас дакаціўся ўрачысты гул маскоўскіх гармат, калі наша сталіца салютавала ў чась пераможы Чырвонай Арміі і мараноў Паўночнага флота. У тыя незабыўныя дні двойчы ўмячэліся наша злучэнне ў гагах Вярхоўнага Галоўнакамандуючага таварыша Сталіна. Наша Чырвоная лодка б'югада заслужыла падажку правальна і ў другі раз узнагорджана ордэнам Ушакова першай ступені.

Вось нашы справы. Воск нашы навіны. Ала супакоўвацца неляга. Немцы выкулі з нашых берагоў. Але яго карабл імячэліся яшчэ прапінкуць у нашы воды і разбійчыць на нашых камунікацыях.

Мы збадым ў баявой гаўнасі.

З баявым прывітаннем падводнікі-беларусы:

старты лейтэнант Б. Нуцін, мін-мап В. Уласевіч; старшыя чырвоная флоты А. Мазалеўскі, В. Галацінскі, А. Марнаў, А. Собалеў; чырвоная флоты В. Рабцвіч, І. Герасімовіч, П. Андрэеў.

МАКСІМ ЛУЖАНІН ШТУРМ ДОТА

Давай мне руку, таварышы! Мы сёння з табой дайшлі да злога кружка на карце, каторы завуць Берлін.

Падчас агнявога штурму, Выходзячы на праўдзі, Апошнюю абразору, Ён дзелам сваім закрыві.

І зараз адін устане, Не ведаю—ты ці я, І смерці ў аблічча гляне У імя ўсю жыцця.

І зможыш, захлынецца Хвалёны, трывалы дот, Збудоваць па-нямецку, На колым дзясаткай год.

І вылезуць са складняна ўзятыя на прыцэп Доауцацэ алухвхы фрыцаў, трынаццаты афіцэр.

І рушаць—за ротай рота — Па змялях чужых палкі. Блэсмертнай нашай пяхоты Знойку звінаць шыткі.

І край вітае ў дарогу Шціценнем сваіх хваін... Кладзецца под нашы ногі Чорны кружок—Берлін.

Пад промнямі нашых зорак складае крыльце вайны, Чым болей меў сілы вораг, тым большая слава нам!

Максім ЛУЖАНІН

ШТУРМ ДОТА

Давай мне руку, таварышы! Мы сёння з табой дайшлі да злога кружка на карце, каторы завуць Берлін.

Не расказва карта ўсю, што падняў паход:

На кожную сотню метраў калючы нямецкі дот.

Дзясельнахакатаў бярэньня і змеіт паслей застыць Так, шот прастай наводкаў трэба поўсатка бнц.

Спарованыя кулямёты І жорды пўд гармат Праз вокны гэтага дота Хочуць нас затрымаць.

А мы палычылі хвіліны Наступу і вайны, За нам і шумядь хваіны Нашай лясной стараны.

Паказвае нам дарогу і прыклад нясе жывы Басу Аляксандр Матросай, гвардыя радавы.

Ён вучыць нас не марудзіць — час не можа чакать, — Ён занатовав вена у спісах свайго палка.

Беларусь—фронту

халючыся, праходзілі савецкія воіны беларускай вёскай, спыталіся далей на захад. Так іх сустракалі ўсёды. Тысячы беларускіх вёсак і гаралоў адзначалі сваё вялікае свята—свята вызвалення.

Беларускі народ усё гэтыя вайны перажыў ад свайго роднага Чырвонай Арміі. Лешыя яго сыны і дачкі змагаліся і змагаюцца зараз на ўсіх фронтах Айчыннай вайны. Беларускія ласы ад Вуга да Сожа, ад Прыпяці да Заходняй Давіны звіналі партызанскай збройі. Сотні тысяча народных менашчы з тылу ворага дамагавалі савецкім войскам грэмчы пракалятых фашыстаў. Запылоная Беларусь не ведала спакою: днём і ночу тут грэмчы партызанскі баі. Тысячы імячэліся змаганьня ў жылой сілай і тэхнікай ворага наляцелі пад лэско да беларускіх чыгунак. Сотні тысяча гітлераўцаў ляглі кашымі на нашай свяшчэннай зямлі. А ў часе масавага выгнаня немцаў з Беларусі народныя менашчы занялі дзясаткі мястэчак і гаралоў, захапілі пераправы на рэках, разгармалі многія варожыя гарызоны, што забеспечыла болш імячэліся працоўнае Чырвонай Арміі на Беларусі.

З вызваленнем рэспублікі беларускі народ з ішчэ большай энергіяй усё свае сілы і старанні пакіраваў на дапамогу Чырвонай Арміі. Геройныя працоўныя подыгала і тылу савецкае сялянства, рабочыя, служачыя. Інтэлігенцыя данамагалыс каваць канчатковую пераможку над ворагам. Не палкадачыны рук, яны аднаўляюць разбуравае гаспадарку краіны, вырабаўляюць неабходную прадукцыю фронту.

Калгасы і аднаасобныя гаспадаркі рэспублікі, датармінова разлічываліся з дзяржавой па абавязковых хлебапастаўках, адалі ў фонд Чырвонай Арміі звыш 3 міль-

янаў пудоў хлеба. Савецкае сялянства поўнасю разлічывалася з дзяржавой і на здачы будылі, закапывае здачу жыблагадоўчых прадуктаў. Зараз на ўсіх калгасах і МТС Беларусі ідзе дзейная праца па да веснавой сядбы. Амаль усё сельгасарці ачышлі і засяналі насенне збыжавых і бабовых культуру. МТС распушкілі рамонтныя трактары, паўсмясана разгорнут рамонт сельгаснапаварачага інвентару.

Вялікую дапамогу аказваюць фронту работнікі прамысловасці і транспарта Беларусі. Дзясаткі прадпрыемстваў датармінова ўведзены ў строй і дачыць зараз фронту і краіне неабходную прадукцыю. Вагонарамонтны завод, дзе дырэктарам тав. Бандаранка, на паўтара месяца рапей тэрміну быў ападоўлен сіламі самага калектыва і зараз штомесца павялічыла выпуск вагонаў.

Да 27-й гадавіны Чырвонай Арміі завод перавыканаў месячны план. Многія другія прадпрыемствы рэспублікі таксама выканалі і перавыканалі свае вытворчыя заданні.

Чыгувачнікі Савецкай Беларусі, натхнёны пераможам Чырвонай Арміі, разгармалі і шабарнітава за скарасное працоўнае пазыдуць да фронту. У Мінскім дэпо арганізавана сталіцкая калона паравозаў, у якую ўвайшо 9 лешых ласкатынцаў. Валдзель перавоза тав. Даўгадзёў, прымяніўшы метад тудэскага машыніста Карабюва, за апошні 10 дэй прайшоў па пэкагатуковым вугалі два пазыды пяккай вагі, перакрывышы тэхнічную скарасць на чатыры кіламетры ў гадыну. Машыніст лэю Гомель, дэпутат Вярхоўнага Савета БССР тав. Качмароў, намнога скарасціў час прасоўвання пазылоў няккай вагі да фронту. Ён сістэмачна перакрывае тэхнічную скарасць на 5,5 кіламетра ў гадыну.

З вялікім патрыятычным удзям беларускі народ праводзіць збор сродкаў на бу-

СНАЙПЕР ЛОБЫРАУ

Сем нашывак на зядэнай гімнасцерці старшага сержанта Вадзіміра Лобырава абазначаюць лік рапенняў, глыбокі шрам на іччэ—след варожжага асколка.

Лобыраву 23 год. А ўжо больш трох год б'е ён нямецкіх захопнікаў. Вадзімір узмужаў і вырас на вайне. Калі-б зьявіўся гэты высокі, шырокаплечы салдат з чатырма ордэнамі на грудзях у родную вёску Заходзі, што на Магілёўшчыне, многія не адразу пазналі-б яго.

Многае не пазнаў-бы і Вадзімір па свабой Радзіме. Немцы сналілі тут лешныя хачы, закатавалі бляжкі і дарогіх сэрцу людзей. Лобыраву дзвухвяду яго гітлераўцы нагналі на катаргу ў пракаляту Германію.

Тры годы,—расказвае нам старшы сержант Лобыраў,—не атрымаваў я пісем з дому. Серца балела і сумавала на радзіме. Яно адчувала, што немцы творыць там страшныя справы. Мне самому не раз прыходзілася бачыць зверствы фашысцкіх забойцаў.

Каля дзвух год служыў Вадзімір стражком. У абароне лэжыў, уздольчыцаў у наступленні. Біў ён немцаў надрэнна, але яму ўсё здавалася, што гэтага мала. Ён напарсціся на курсы снайперы і камандаванне задавала імя прасьбу. У сакавіку 1944 года Вадзімір Лобыраў атрымаў прыгоду з атлічым прызнакам.

Першы вылезка маладога снайпера аказалася ўдалай. Разам са сваім папарнікам Сазаркіным Вадзімір высуноўся за ларыскі край. Нямецкая абарона на гэтым участку не была суцэльнай, і ў гітлераўцаў былі акапанены толькі стражковыя ўцякі. Пераходзілі немцы з ўцякі ў ўцякі па адрытай мясцовасці. У гэты час і

Візыка анзены баявыя заслугі маладога воіна, перага сына беларускага народа. Ён узнагорджан двума ордэнамі Чырвонага Сцяга, ордэнам Чырвонай Звязды і «Славя» III ступені. На яго баявы рахунку зараз больш ста знішчаных нямецкіх салдат.

У апошніх баях на Усходняй Прусіі Вадзімір зноў паказаў сваё баястрасна і воінскае майстэрства. Камандаванне часці паслала на радзіму героя, у вёску Заходзі, Беларавіцкага раёна, пісьмо. Камандаванне дамава калясцікы вёскі за тое, што яны выхавалі вярнага сына Радзімы, гажавага да апошняй кроплі жыцця выконваць сваю абавязак перад Радзімай.

Ц. ГАРЭЛІН.
Дзесячая армія.

Пётр адказаў жартам: — Я дома, хляпчы. А дома і куты да-намагаюць...

Баявы шлях Петра Пашута прагнёт ад Вінебска да Прусіі. Пётр цяпер б'е немцаў па іх-жа зямлі. У самаы цяжка хваліны бою ніколі не падрадыць яго кулямёт.

Камандаванне часці прысвоіла Петру званне старшага сержанта, а партыйная арганізацыя прыпала яго ў свае рады. Урад высока апаціў баявыя заслугі гвардыі старшага сержанта Петра Іванавіча Пашута і ўзнагордзіў яго ордэнам «Славя» і медалю «За отвагу».

Гвардыі капітан В. МАРЧАНКА.
Усходняя Прусія.

НАВОДЧЫК ГАРМАТЫ

У часці падпалкоўніка Аўсеева заслужаў славай карыстацца гарматны разлік Героя Савецкага Саюза старшага сержанта Сейтвелева. Наводчыкам гэтай гарматы служыць мішчакі Васіль Трэпьякоў. З партызанскага атрада амаль поўгода таму назад прыйшоў ён у гарматны разлік. Для яго ўсё было нова. На данамогу маладому воіну прыйшоў яго таварышы і перш за ўсё сам камандзір. Абстапоў-

даўшчына тапкаў і самалётаў для Чырвонай Арміі. У фонд гэтай будаўніцтва ўжо ўнесена 33 мільёны рублёў. Нап

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ ў ЗАХОДНІЙ Еўропе

ЛОНДАН, 21 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што на ўчастку паміж Рэймам і Маасам, у раёне на захад ад Калькара, войскі саюзікаў адбілі контратакі пяхоты і танкаў праціўніка. З пачатку наступлення ў паўночных сектарах захоплены прыблізна каля 10 тысяч палонных.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

ЛОНДАН, 22 лютага. (ТАСС). У павадленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзікаў гаворыцца, што ў Германіі, паміж Рэймам і Маасам, войскі саюзікаў працягваюць наступленне. Дасягнута чыгунка Гох-Удэн, на захад ад Удэна. Гох поўнаасця ачышчаны ад праціўніка.

Падарункі ў чэсць 27-й гадавіны Чырвонай Арміі

ВЫКАНАЛІ ПЛАН

Перамогі Чырвонай Арміі на франтах Айчынай вайны выклікалі сярэд-калектыва 1-й механічнай пікарыі горада Мінска яшчэ большы размах сацыялістычнага спаборніцтва. Калектыву гэтага прадпрыемства ўзялі на сябе абавязальства выканаць лютыўскі план да 27-й гадавіны Чырвонай Арміі. Гэтае абавязальства механічнай майстэрняй было выканана дзятрліва — 21 лютага — на 100,3 процанта.

Асабліва вызначылася бригада кандыдата партыі былога партизана тав. Палава, якая 20 лютага выканала месячнае заданне на 108,7 процанта. Зараз калектыву механічнай майстэрні ў чэсць свята абавязваецца даць да канца месяца 150 тон гатовай прадукцыі звыш плана.

НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ ГРОДНА У гутарцы на тэлефону сакратар Гродзенскага гаркома КП(б)В тав. Ваўпянка паведаміў нашаму суразмоўцу:

— Прадпрыемствы рэспубліканскіх паркаматаў і мясновай прамысловасці дзень Чырвонай Арміі сустрэлі даторымовым выкананнем месячнай праграмы. Яшчэ 15 лютага вытворчы план прадпрыемстваў выкананы на 105 процантаў. Асабліва значным перавыкананнем планавы азначаны сляўную гадавіну перадавалі прадпрыемствы горада — лесазавод № 1, табачная фабрыка і піваварны завод.

Вулічныя горада Гродна сабралі для франтавікоў сотні індывідуальных насілака, якія зараз адпраўлены ў дэючую армію. У гэтыя дні на ўсіх прадпрыемствах і ва ўстановах Гродна праходзяць сходы і гутаркі, прысвечаныя 27-й гадавіне Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

КЛОПАТЫ АБ СЕМ'ЯХ ФРАНТАВІКОЎ Гарачая і бязмежная любоў працоўных Мінска да сваёй вызваленчай — германскай Чырвонай Арміі. Імяніннымі клопатамі аб сем'ях франтавікоў і іваваладах Айчынай вайны рабочыя прадпрыемстваў сталіцы ажырава падкрэслівваюць сваю ўдзячнасць сяўнім воінам.

Калектыву рабочых і служачых мінскага месакамбіната да дзя 27-й гадавіны Чырвонай Арміі сваімі сіламі адрамантавалі кварталы сем'ям франтавікоў і іваваладах Айчынай вайны, якія працуюць на прадпрыемстве. Іх таксама забяспечылі талопамі на абутак і аздешце. Апрача гэтага, у фонд дэпазіту сем'ям франтавікоў і дзяцей іваваладаў Айчынай вайны гэты калектыву пералічыў больш 8.000 рублёў, якія атрымаў месакамбінат за работу на аднаўленню горада Мінска.

Рабочыя і служачыя месакамбіната трымаюць пэсую сувязь з франтавікамі — былымі рабочымі прадпрыемства. Пешмы байцоў патхнюць калектыву на пошыя вытворчыя поспехі, аб якіх ён з гонарам паведамляе на фронт.

Дзіа сляўнага свята Чырвонай Арміі калектыву гэтага прадпрыемства клапатліва падрыхтаваў і адаслаў воінам-франтавікам падарункі: гуагеласе мыва, адалапол, нававія хустачкі, паліроас, брытвы, палепу, кашверты, алоўкі і дргія рачы.

375 ПРОЦАНТАУ НОРМЫ ВАРЫСАЎ. (Кар. «Звязды»). На запалкавым камбінаце імя Кірава комсамольска-мааладзёжная бригада Агафі Івановай у чэсць 27-й гадавіны Чырвонай Арміі штодзённа выконвае вытворчае заданне на 375 процантаў.

на калгасную працу, фронту трэба ўсімі сіламі дапамагаць. Філіп Жукаў выправаваў 450 працадзён.

Вялікі працоўны ўздым паглядаўся сярэд жапчы-калгаснін. Вось Ульяна Бабрэва, муж яе на фронце, а яна ў калгасе з любові мужынскай работай спраўляецца. У яе працоўны кніжны значыцца поўтысячы працадзён.

Працай, хлебам мужу дапамагаю ворага знішчыць, — гаворыць яна. Пасля абмалоў у сярэднім з кожнага гектара мы атрымалі па 60 пудоў збожжа, а бригада Ганны Пазазовай сабрала па 66 пудоў. У першую чаргу мы выкапалі абавязковыя дзяржаўныя пастаўкі, а потым, у падзяку нашым вызваліцелям, унеслі ў хлебны фонд Чырвонай Арміі звыш паўтары тысячы пудоў хлеба і 9 тысяч пудоў бульбы.

Паспяхова аднаўляючы сваю арцельную гаспадарку, мы ўсімера па дапамагам Чырвонай Арміі. На прапалавое жолапа франтавікоў, у вёску разгарнуўся збор сродкаў на пабудову танкавай калонаі. У гэты фонд мы сабралі 71 тысячу рублёў. Калгаснін Павел Марчак унёс у гэты фонд 2.500 рублёў, а калгасніцы Ганна Пазазова, Марыя Паўловіч, Аляксандра Саўчанка і многія другія ўнеслі па адной тысячы рублёў.

На паліваціны расце новая вёска. Сіламі будаўнічай бригады, якую ўзначальвае Сяргей Антошанка, за год будавана 9 ханашонаў, скотны двор, свіран і звыш 50 дамоў для калгаснікаў. Самаадданыя працай па абудова сваёй арцелі, па лепшай падрыхтоўцы да веснавой сярбы калгаснікі ўсімі сіламі дапамагаю Чырвонай Арміі хутчэй дабіць фашыскага звера ў яго ўласным логаце.

Нікалай ЧЫІМ, старшыня калгаса «Праўда», Мсціслаўскага раёна, Магілёўскай обласці.

Чырвоная Армія ў званні славы і таржаства савецкай зброі вядзе набыдасносе наступленне. Яна перанесла ваіну на тэрыторыю фашыскай Германіі, вызвалішы Польшчу, значную частку Чэхаславакіі, Югаславіі.

Чырвоная Армія ў нямецка-фашысцкую армію, бо яна ў дасканаласці аваладала сталінскім ваенным майстэрствам, навуцылася выкарыстоўваць пераходную ваявую тэхніку на ўсю яе магутнасць.

Артилерія—галоўная ударная сіла Чырвонай Арміі. Яна сакрушае варажую абарону, умяла суправаджае пяхоту, падтрымлівае і забяспечвае яе дзеянні на ўсім этапе баёў.

Сакрушваюча сіла Удараў Чырвонай Арміі ўзрастае ў ходзе наступлення яшчэ больш, калі ў дзеліне ўступае паша авіяцыя. Яна абрушае на галоўныя нямецка-фашысцкія захонікі дзсяткі тысяч тн смертаноснага грузу.

Чырвоная Армія валадае таксама перавагай над ворагам у танках.

Бліскучыя поспехі наступлення Чырвонай Арміі забяспечаны высокім ваенным майстэрствам, мужнасцю, ініцыятывай нашых байцоў і афіцэраў.

Баявая магутнасць Чырвонай Арміі, яе пераходная тэхніка паказаны на фотаздымках, якія змешчаны вышэй.

Першы Беларускі фронт (фотаздымак № 1). Савецкія войскі рухаюцца да ліній фронту. Трэці Украінскі фронт (здымак № 2). Гармата старшага лейтэнанта Халімава вядзе агонь на нямецкіх пазіцыях. Толькі за гэты наступальны баёў на тэрыторыі Венгрыі гэтай гармата знішчыла 2 цяжкія батарэі праціўніка, разбурыла некалькі дзотаў і падавіла агонь варажэй мінамётнай батарэі.

У горадзе Інстэнбург (здымак № 3), занятым часткай Чырвонай Арміі, Трэці Беларускі фронт (здымак № 4). Лётчыкі-знішчальнікі гвардыі лейтэнант Іван (злева) і Нікалай Кутнікава. На баявым рахунку — Іван Кутнікава—150 вылетаў, 35 паветраных баёў. Ён узнагароджаны ордэнамі Чырвонага Сцяга, Айчынай вайны І і ІІ ступені. На баявым рахунку Нікалай Кутнікава—76 вылетаў, 20 паветраных баёў. Удвох браты Кутнікавы збілі 6 нямецкіх самалётаў.

На здымку № 5 мы бачым брата Героя Савецкага Саюза Зой Космадзеянскай гвардыі-лейтэнанта Аляксандра Космадзеянскага (другі справа) і Івана Кутнікава, знішчальніка варажэй танкаў. На здымку № 6 калгаснік Варгарт — Герой Савецкага Саюза гвардыі сержант В. Пярмакоў (злева) і гвардыі старшы сержант Акір Акірзаўраў. На баявым рахунку Пярмакоў — 18 спаленых і пабітых танкаў, 2 самаходныя гарматы і да батальёна знішчаны пяхоты ворага. На рахунку Акірзаўрава — 24 спаленыя і пабітыя танкі, 2 самаходныя гарматы, 3 бронетранспартыры і да батальёна вышэй праціўніка.

Ваі на тэрыторыі Венгрыі (здымак № 7). Савецкія пехадцы пры падтрыманні танкаў Н-скай гвардыіскай часткі атакуюць варажыя пазіцыі. Паўночны флот (здымак № 8). Чырвоначырны эсмінец «Валерый Куйбіш» на райдзе. Савецкі танкавы дэсант (здымак № 9) атакуе варажыя пазіцыі.

засяца ўсю даваенную плошчу. Цягаж у нас застаюся толькі паваліны, ды лютэй малавата. Калд 600 нашых калгаснікаў пайшлі на фронт.

Там сабралісь мы на агульны сход. Добра радзіся, як лепш арганізаваць працу. Выступіла жонка франтавіка Ганна Пазазова — бригадзір сем'ям паляводчай бригады.

— Байцы Чырвонай Арміі не такія ніжэйшы перамагочы, — сказала яна, — і мы павіны перамагчы ніжэйшы, якія паўсталі перад намі, і абавязкова засяць усю зямлю. Дзя гэтага трэба частку глебы апрацаваць уручную, навесіць нормы пугавікам. Адным словам, працаваць так, як франтавікі ваююць.

— Ганна гаворыць праўду, — падтрымалі яе калгаснікі.

Рапайна на поле выйшлі калгаснікі з рывадэўкамі і матыкамі. Веснавая сяўба была праведзена мешчым за адзін месяц. Хутка палі накрыліся зялёным дыяном дружна, роўным усходаў. Клапатліва і старанна даглядалі мы пасьве. Усё гэта забяспечыла высокі ўраджай. Так, напрыклад, да ваіны наша арцель абірала высокі ўраджай ільну. Гэтай культуры многа ўвагі аддалі мы і пярер. У выніку зялён Крываносавой сабрала з гектара 7,5 цэнтнера ільносемея. Такі высокі ўраджай калгасніцы дзячычы завявалі стараннай працай. Апрача чатырох працолака, яны тройчы падкармівалі іён пашепам і калійнай солаю.

Высокі ўраджай вырасталі і астатніх культур, які ў тэрмін і без страт сабралі з поля. Сляўна працавалі калгаснікі і ў гэты час. 70-гадовы Філіп Жукаў прышоў да бригадзіра і сказаў:

— Садат павінен быць сыты, апрачуты і абуты. Сам коліся ваяваў, але такой ваіны ніколі не было. Вось таму і адставаў з сяўбы, бо рашыў поўнаасця

калгаснікам былі свае веласіпеды, у 50—патэфоны, у 135 — швейныя машыны.

Пасля нямецкай акупацыі на месцы нашай вёскі засталася паліваціна. Апрача грамадскіх будынкаў, якія сіламі 200 дамоў калгаснікаў, абрабавалі да ніткі грамадскую гаспадарку і асабістае добра калгаснікаў. Страты, павесеныя немцамі нашаму калгасу, складаюць 11 мільянаў рублёў.

Восенню 1943 года над нашай спалядэй вёскай узмыісно сонца вызваленцыя. Са сязьмі радзін на вачас сустракалі сяляне сваю вызваліцельніцу — родную Чырвоную Армію. Адраз-ж на паліваціны сабралісь мы на свой першы сход.

— Чырвоная Армія вярнула нам жыццё, — гаварыў баяцка двух сыноў-франтавікоў Павел Марчак, — дык давайце-ж дружна возьмемся аднаўляць наш калгас.

Адраз-ж пасля схода стары Апан Расамоўч прыняліну на калгасную сядзёбу калдсы, барану, пуг, насенне.

— Марузіць нельга, хлгонцы, зіма блызка, а там хутка і весна прыдзе, — гаварыў ён.

На другі дзень калгаснікі сабралі 154 бараны, 110 калдсы, 200 пудоў і іншы інвентар. Поўнаасця былі засячаны насенныя фонды. За зіму калгаснікі сабралі звыш тысячы пудоў пашелу і вывезлі на галі звыш 10.000 вазоў гною.

Як толькі снігоў снег, на палях разгарнуўся работы. Гаёву ў асноўным апрацоўвалі на конях, але старыя Спішаў Гулёў і Фёдар Майскаў выехалі працаваць у поле на сваіх каровах. Следам за імі выехалі ў поле на каровах і многія іншыя калгаснікі. Але ўсё-ж у першыя дні мы адставалі з сяўбы, бо рашылі поўнаасця

Калгаснікі набылі веласіпеды, патэфоны, швейныя машыны, мэбля, даругую вопратку і абутак. Так, напрыклад, перад пачаткам Айчынай вайны ў 60

Прыгожай была калгасная вёска Шамаўчына да нашаў нямецкай акупацыі на нашу краіну. Паабная шырокая вуліца тапуў ў дзеліне сядоў прасторныя дымы калгаснікаў. У цэнтры высілася машынавіні — калгасная кінотэатра на 500 месц, радзіванага дома, радзівула, хаць-чытальні, вивоўнай сярэдняй школы і іншых грамадскіх будынкаў. Вечарамі ў дамах калгаснікаў успыхала электраствято — у калгасе была свая электрастанцыя.

Гаспадарка арцелі з кожным годам багасела, расла. У нас было шэсць аўтамабільных, 2 складаных малазарты, дзсяткі іншых сельгасгаспадарчых машын, былі пабудаваны два арцызянскія калодзежы. Вялізны сад, які займаў каля 170 гектараў глебы, быў вырашчан рукамі калгаснікаў. Галоўны грашвы прыбытак калгасу перавышав адзін мільён рублёў. Палавіну гэтага прыбытку мы атрымалі ад жывёлагадоўлі, якая была ў нас развітай і высокапрадуктыўнай. Кароў, свіней, авечак налічвалася на фермах да паўтары тысячы галоў. На цюпанасеці знаходзілася 75 пчолаасем'яў.

Заможна і культура жылі калгаснікі. На кожны працолаць калгаснікі атрымлівалі не менш 3 кілаграмаў хлеба, 4 рублі грошай ды многа іншых прадуктаў. Да пачатку ўборкі калгаснікі не забіралі свай хлеб з грамадскіх свірнаў. І калі падыходзіла ўборка, калгасніцы караўчычы заўсёды іх паправаў: «Забірайце хутчэй сва свірнаў хлеб, а то новы не будзе куды ссынаць».

Калгаснікі набылі веласіпеды, патэфоны, швейныя машыны, мэбля, даругую вопратку і абутак. Так, напрыклад, перад пачаткам Айчынай вайны ў 60

Прыгожай была калгасная вёска Шамаўчына да нашаў нямецкай акупацыі на нашу краіну. Паабная шырокая вуліца тапуў ў дзеліне сядоў прасторныя дымы калгаснікаў. У цэнтры высілася машынавіні — калгасная кінотэатра на 500 месц, радзіванага дома, радзівула, хаць-чытальні, вивоўнай сярэдняй школы і іншых грамадскіх будынкаў. Вечарамі ў дамах калгаснікаў успыхала электраствято — у калгасе была свая электрастанцыя.

Гаспадарка арцелі з кожным годам багасела, расла. У нас было шэсць аўтамабільных, 2 складаных малазарты, дзсяткі іншых сельгасгаспадарчых машын, былі пабудаваны два арцызянскія калодзежы. Вялізны сад, які займаў каля 170 гектараў глебы, быў вырашчан рукамі калгаснікаў. Галоўны грашвы прыбытак калгасу перавышав адзін мільён рублёў. Палавіну гэтага прыбытку мы атрымалі ад жывёлагадоўлі, якая была ў нас развітай і высокапрадуктыўнай. Кароў, свіней, авечак налічвалася на фермах да паўтары тысячы галоў. На цюпанасеці знаходзілася 75 пчолаасем'яў.

Заможна і культура жылі калгаснікі. На кожны працолаць калгаснікі атрымлівалі не менш 3 кілаграмаў хлеба, 4 рублі грошай ды многа іншых прадуктаў. Да пачатку ўборкі калгаснікі не забіралі свай хлеб з грамадскіх свірнаў. І калі падыходзіла ўборка, калгасніцы караўчычы заўсёды іх паправаў: «Забірайце хутчэй сва свірнаў хлеб, а то новы не будзе куды ссынаць».

Калгаснікі набылі веласіпеды, патэфоны, швейныя машыны, мэбля, даругую вопратку і абутак. Так, напрыклад, перад пачаткам Айчынай вайны ў 60

Прыгожай была калгасная вёска Шамаўчына да нашаў нямецкай акупацыі на нашу краіну. Паабная шырокая вуліца тапуў ў дзеліне сядоў прасторныя дымы калгаснікаў. У цэнтры высілася машынавіні — калгасная кінотэатра на 500 месц, радзіванага дома, радзівула, хаць-чытальні, вивоўнай сярэдняй школы і іншых грамадскіх будынкаў. Вечарамі ў дамах калгаснікаў успыхала электраствято — у калгасе была свая электрастанцыя.

Гаспадарка арцелі з кожным годам багасела, расла. У нас было шэсць аўтамабільных, 2 складаных малазарты, дзсяткі іншых сельгасгаспадарчых машын, былі пабудаваны два арцызянскія калодзежы. Вялізны сад, які займаў каля 170 гектараў глебы, быў вырашчан рукамі калгаснікаў. Галоўны грашвы прыбытак калгасу перавышав адзін мільён рублёў. Палавіну гэтага прыбытку мы атрымалі ад жывёлагадоўлі, якая была ў нас развітай і высокапрадуктыўнай. Кароў, свіней, авечак налічвалася на фермах да паўтары тысячы галоў. На цюпанасеці знаходзілася 75 пчолаасем'яў.

Заможна і культура жылі калгаснікі. На кожны працолаць калгаснікі атрымлівалі не менш 3 кілаграмаў хлеба, 4 рублі грошай ды многа іншых прадуктаў. Да пачатку ўборкі калгаснікі не забіралі свай хлеб з грамадскіх свірнаў. І калі падыходзіла ўборка, калгасніцы караўчычы заўсёды іх паправаў: «Забірайце хутчэй сва свірнаў хлеб, а то новы не будзе куды ссынаць».

Калгаснікі набылі веласіпеды, патэфоны, швейныя машыны, мэбля, даругую вопратку і абутак. Так, напрыклад, перад пачаткам Айчынай вайны ў 60

Прыгожай была калгасная вёска Шамаўчына да нашаў нямецкай акупацыі на нашу краіну. Паабная шырокая вуліца тапуў ў дзеліне сядоў прасторныя дымы калгаснікаў. У цэнтры высілася машынавіні — калгасная кінотэатра на 500 месц, радзіванага дома, радзівула, хаць-чытальні, вивоўнай сярэдняй школы і іншых грамадскіх будынкаў. Вечарамі ў дамах калгаснікаў успыхала электраствято — у калгасе была свая электрастанцыя.

Гаспадарка арцелі з кожным годам багасела, расла. У нас было шэсць аўтамабільных, 2 складаных малазарты, дзсяткі іншых сельгасгаспадарчых машын, былі пабудаваны два арцызянскія калодзежы. Вялізны сад, які займаў каля 170 гектараў глебы, быў вырашчан рукамі калгаснікаў. Галоўны грашвы прыбытак калгасу перавышав адзін мільён рублёў. Палавіну гэтага прыбытку мы атрымалі ад жывёлагадоўлі, якая была ў нас развітай і высокапрадуктыўнай. Кароў, свіней, авечак налічвалася на фермах да паўтары тысячы галоў. На цюпанасеці знаходзілася 75 пчолаасем'яў.

Заможна і культура жылі калгаснікі. На кожны працолаць калгаснікі атрымлівалі не менш 3 кілаграмаў хлеба, 4 рублі грошай ды многа іншых прадуктаў. Да пачатку ўборкі калгаснікі не забіралі свай хлеб з грамадскіх свірнаў. І калі падыходзіла ўборка, калгасніцы караўчычы заўсёды іх паправаў: «Забірайце хутчэй сва свірнаў хлеб, а то новы не будзе куды ссынаць».

Калгаснікі набылі веласіпеды, патэфоны, швейныя машыны, мэбля, даругую вопратку і абутак. Так, напрыклад, перад пачаткам Айчынай вайны ў 60

Прыгожай была калгасная вёска Шамаўчына да нашаў нямецкай акупацыі на нашу краіну. Паабная шырокая вуліца тапуў ў дзеліне сядоў прасторныя дымы калгаснікаў. У цэнтры высілася машынавіні — калгасная кінотэатра на 500 месц, радзіванага дома, радзівула, хаць-чытальні, вивоўнай сярэдняй школы і іншых грамадскіх будынкаў. Вечарамі ў дамах калгаснікаў успыхала электраствято — у калгасе была свая электра